

Pestprotocol Dr. H. Bavinckschool

“Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.”

PESTPROTOCOL

De medezeggenschapsraad, directie en het team van Dr.H. Bavinckschool verklaren het volgende:

Pesten is een wezenlijk probleem. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor slachtoffers als voor de pesters. Dit ernstige probleem moet aangepakt worden, in het bijzonder door de ouders en de leerkrachten.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

De ondertekenaars van dit protocol verplichten zich tot het volgende:

- hulp bieden aan het gepeste kind
- hulp bieden aan de pester
- hulp bieden aan de zwijgende middengroep
- hulp bieden aan de leerkracht
- hulp bieden aan de ouders
- het bewust maken en bewust houden van alle betrokkenen van het probleem
- het gericht voorlichten van alle betrokkenen van het spectrum
- het aanstellen van een vertrouwenspersoon op school
- het aanleggen van toegankelijke, goede informatie over het probleem "pesten"

Elke twee jaar wordt dit protocol geëvalueerd en waar van toepassing bijgesteld.

Een digitaal afschrift van dit protocol wordt aan alle ouders beschikbaar gesteld en zal op de schoolwebsite worden geplaatst. In de schoolgids zal hier melding van gemaakt worden.

Teamleden en ouders uit de Medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol

Directie

Personeel MR

Ouder MR

Namens leerlingpanel

Waarom is een pestprotocol nodig:

Een pestprotocol alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pest-probleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken .

- Op school willen wij structureel een onderwerp rond dit thema in de kring aan de orde stellen. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, de rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen .
- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten. “ Grip op de groep” en “ Rots en Water” zijn hier goede handvatten bij.
- Het voorbeeldgedrag van teamleden binnen de school en ouders/verzorgers in de thuissituatie is van groot belang.
Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.
Het omgaan met Social Media is hier tevens onderdeel van. Bedreigend gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen
- **Vuistregels voor leerkrachten bij gedragscode internet- en e-mailgebruik en bij het protocol Sociale Media:**
  - We mailen, sms'en en bellen niet tijdens lestijd (werk gerelateerde uitzonderingen daargelaten).
  - Ook leerlingen mailen, sms'en en bellen niet tijdens lestijd. Dat betekent dat telefoons uitstaan of ingeleverd moeten zijn.
  - Bij gebruik van sociale media (o.a. Facebook) houden we privé en werk gescheiden, blijf je altijd bewust van je rol van juf of meester.

Signalen van pesten kunnen o.a. zijn:

- *Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen*
- *Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot*
- *Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven*
- *Briefjes doorgeven*
- *Beledigen*
- *Opmerkingen maken over kleding*
- *Isoleren*
- *Buiten school opwachten; slaan of schoppen*
- *Op weg naar huis achterna rijden*
- *Naar het huis van het slachtoffer gaan*
- *Bezittingen afpakken/vernielen*
- *Schelden of schreeuwen naar het slachtoffer*
- *Cyberpesten, w.o. Facebook en Hyves*

In de groepen kunnen de volgende instrumenten gebruikt worden om pesten 'in beeld' te krijgen:

- *Sociogram*
- *SAQI – schoolvragenlijst in groep 7*
- *Groepsbesprekingen*
- *Leerlingbespreking in Teamvergadering en Bouwvergaderingen*
- *Suggesties die nav pestprotocol gemaakt zijn en in de groepsmap zitten*

Welke afspraken kunnen we met elkaar maken:

Afspraak 1:

Inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit bij:

Je mag niet klikken, maar..... als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken, dit noemen wij 'hulp zoeken'.

Afspraak 2:

Een medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep. Je kunt stellen dat als je niets doet, je medeplichtig bent aan het pesten.

Afspraak 3:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en overleg voeren met de ouders.

Vijfsporen aanpak pesten

Onderdeel pestprotocol Bavinckschool.

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt:

Naar het kind luisteren en zijn probleem serieus nemen.
Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
Samen met het kind werken aan oplossingen.
Zonodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden.
Zorgen voor follow-up gesprekken.

2. Steun bieden aan het kind dat zelf pest:

Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.
Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
Zorgen dat het kind zich veilig voelt; uitleggen wat jij als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.
Stel grenzen en verbind daar consequenties aan.
Zorgen voor follow-up gesprekken.

3. De ouders van het gepeste en van het pestende kind steunen:

Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
Ouders op de hoogte houden van pestsituaties.
Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.
In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.
Zonodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

4. De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem:

Met de kinderen praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.
Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

5. De algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat de directie en de teamleden voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
De school neemt stelling tegen het pesten.

De school zorgt voor een goed en veilig pedagogisch klimaat en gebruikt hiervoor o.a. “ Grip op de groep” en “ Rots en Water” .

De school zorgt dat er een goede registratie plaatsvindt in het (digitaal) schooldossier van de leerling(en)

De school zorgt voor een goede overdracht naar de volgende leerkracht(en) als pesten aan de orde is of als er twijfel bestaat over pestgedrag of gepest worden.

De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

Pestprotocol is gespreksonderwerp in het leerlingpanel.

Ook wordt de naam van de ruziemaker/ pester genoteerd in de groepsmap. Breng ouders altijd op de hoogte.

Als het noteren bij de betreffende leerling structureel is, dus minimaal 3 maal wordt genoteerd in de groepsadministratie dan volgt er een vermelding in Dotcom. In de overdracht naar de volgende leerkracht kan hier op gewezen moeten worden.

Teamleden en ouders moeten op de hoogte zijn van de Social Media waarmee kinderen omgaan. Zij moeten op de hoogte zijn van het fenomeen Cyberpesten en hier actie op kunnen ondernemen indien van toepassing.

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van (onderhuids) pesten:

In zo'n geval stelt de leerkracht een voorkomend onderwerp aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een voorbeeld op Facebook of..... (Vb. “I hate .....” en de ‘likes’ die dan kunnen volgen op facebook – of verdriet, wanneer komt dat voor en wie herkent dat? Of....)

De leerkracht neemt hier duidelijk stelling in.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. Een stroomdiagram kan hier bij behulpzaam zijn. (Zie bijlage 1.)

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van de aandachtsfunctionaris en/of contactpersoon binnen de school nodig.

De aandachtsfunctionaris en/of contactpersoon onderzoekt en raadpleegt ev. deskundigen.

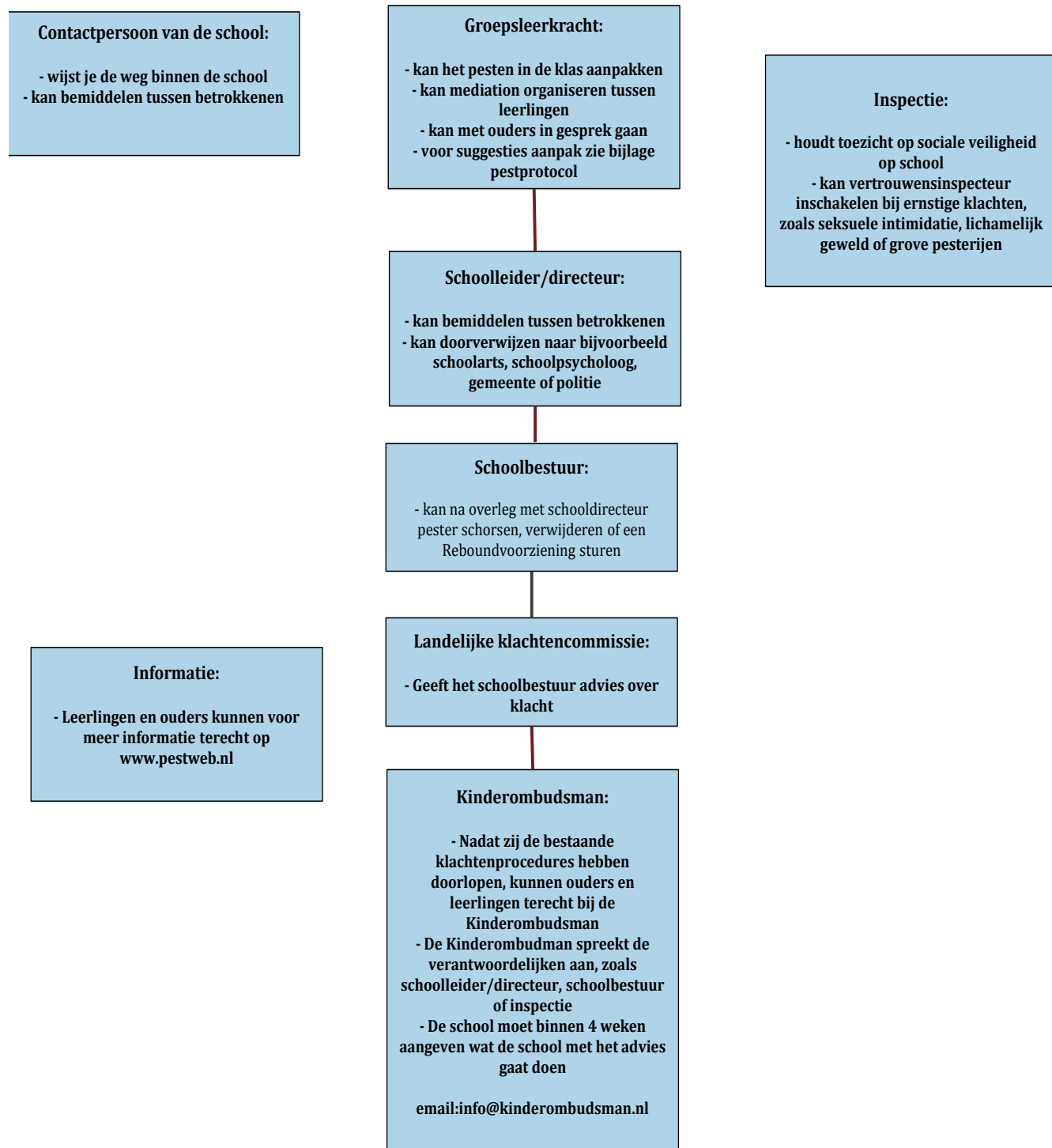
Indien van toepassing kan de vertrouwenspersoon binnen het bestuur worden geraadpleegd. In voorkomende gevallen kan deze het bevoegd gezag adviseren.

Bijlagen

PESTEN: WAAR KAN IK TERECHT?

GEPESTE LEERLING of OUDERS VAN GEPESTE LEERLING

Bijlage 2: Ideeën voor contract in eigen groep
In groepsmap.

Contract per leerling per groep

AFSPRAKEN DIE GELDEN BINNEN DE SCHOOL EN DAAR BUITEN:

(gebruik hierbij ook de aanwijzingen uit "Grip op de Groep" van Rene van Engelen)

1. Gedraag je ten opzichte van anderen, zoals jij dat ook prettig zou vinden.
2. Houd je handen en voeten bij je. <i>Geef elkaar ruimte.</i>
3. We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden.
4. Probeer eerst samen te praten. Ga anders naar de meester of de juf. <i>Als je kwaad bent, probeer je dat met woorden en met een gesprek op te lossen. Lukt dat niet, ga je naar de meester of juf.</i>
5. Aan de juf of meester vertellen als er iets gebeurt wat je niet prettig of wat je gevaarlijk vindt.
6. Vertel de meester of de juf wanneer je zelf of iemand anders wordt gepest.
7. Blijft de pester doorgaan dan aan de meester of juf vertellen; neem iemand in vertrouwen. <i>Kinderen die pesten zitten zelf in de nesten!</i>
8. Word je gepest? Praat er thuis ook over. Je mag het niet geheim houden!
9. We accepteren elkaar, werken en doen dingen samen zonder dat we iemand buitensluiten. Je luistert naar elkaar. Iedereen mag voor zijn/haar mening uitkomen. <i>Zorg dat ieder zich veilig voelt.</i>
10. We gaan zorgvuldig met onze en spullen van een ander om. We komen pas aan spullen van een ander, als we toestemming aan de ander gevraagd hebben.
11. We luisteren naar elkaar
12. We accepteren elkaar en er mag verschil zijn tussen hoe we eruit zien.
13. Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Ze zijn welkom op onze school.
13. Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten is beslist verboden.
14. Probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. We maken daarna een nieuwe start.

En:

- Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op de vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.
- Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zgn. groepsregels. Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen .
- We bieden alle regels tegelijk aan en iedere groep kiest een regel van de week en hangt deze goed zichtbaar op in het lokaal. *Ook kunnen we een regel, goed zichtbaar, in gangen van de school ophangen*

Bijlage 3: Mogelijkheden om te kunnen komen tot een oplossing
In groepsmap.

MOGELIJKHEDEN OM TE KUNNEN KOMEN TOT EEN OPLOSSING:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem
- In gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde .

En/of:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken.
- De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de groepsmap en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem .

En/of:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp ingeschakeld worden zoals de schoolarts van de GGD, de Opvoedpoli, Emotion, CJG (Centrum voor Jeugd en gezin) of SMW (School Maatschappelijk Werk).

En/of:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden .

En/of:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden .

Begeleiding van de gepeste leerling:

<ul style="list-style-type: none">
• Ontken het pesten nooit!!
<ul style="list-style-type: none">
• Laat de leerling weten dat je het probleem serieus neemt
<ul style="list-style-type: none">
• Laat weten dat je het gezien hebt, dat je de leerling wil helpen
<ul style="list-style-type: none">
• Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
<ul style="list-style-type: none">
• Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
<ul style="list-style-type: none">
• Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren
<ul style="list-style-type: none">
• Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
<ul style="list-style-type: none">
• Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest
<ul style="list-style-type: none">
• Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
<ul style="list-style-type: none">
• Sterke kant van de leerling benadrukken
<ul style="list-style-type: none">
• Belonen (woord/gebaar) als de leerling zich anders/beter opstelt
<ul style="list-style-type: none">
• Praten met de ouders van de gepeste leerling en ouders van de pester(s)

Begeleiding van de pester:

<ul style="list-style-type: none">
• Praten: zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
--

<ul style="list-style-type: none"> • Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste
<ul style="list-style-type: none"> • Excuses aan laten bieden in eigen bewoordingen
<ul style="list-style-type: none"> • In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
<ul style="list-style-type: none"> • Pesten is verboden in en om de school, we houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (woord/gebaar) als leerling zich aan de regels houdt
<ul style="list-style-type: none"> • Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de ‘stop-denk-doe-houding’ of een andere manier van gedrag aanleren
<ul style="list-style-type: none"> • Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen
<ul style="list-style-type: none"> • Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
<ul style="list-style-type: none"> • Zoeken naar een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn
<ul style="list-style-type: none"> • Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD; CJG etc.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

ADVIEZEN AAN OUDERS:

Ouders van gepeste kinderen:

<ul style="list-style-type: none"> • Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind • Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken • Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken • Door positieve stimulering (woord/gebaar) kan het zelfrespect vergroot worden
--

of weer terugkomen

- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek; elk kind loopt kans om pester te worden
- Probeer achter de mogelijk oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat her anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen